

Spis treści

Wstęp 7

Wykład I: Klasyczna filozofia polityki 11

- I.1. Platon albo o sile utopii 17
- I.2. Arystoteles albo o człowieku jako *zoon politikon* 21
- I.3. Św. Augustyn, czyli wiara w naturalny ład świata 25
- I.4. Św. Tomasza z Akwinu synteza chrześcijaństwa i arystotelizmu 29

Wykład II: Nowożytna filozofia polityki 33

- II.1. Machiavelli, czyli o polityce bez złudzeń 35
- II.2. Hobbes, czyli dlaczego potrzebujemy państwa 38
- II.3. Tradycja liberalna w filozofii polityki 41
 - II.3.1. Liberalizm – główne idee 41
 - II.3.2. Locke, czyli liberalizm w formie czystej 42
 - II.3.3. Monteskiusz albo o podziale władz i wolności politycznej 44
 - II.3.4. Benjamin Constant, czyli o wolności nowożytnych 47
 - II.3.5. Liberalizm „pełnokrwisty” Johna S. Milla 49
- II.4. Jan Jakub Rousseau, czyli jak pogodzić równość, wolność i braterstwo 52
- II.5. Immanuel Kant, czyli nadzieja na politykę w imię rozumu 56
- II.6. Tradycja konserwatywna w filozofii polityki 60
 - II.6.1. Konserwatyzm – główne idee 60
 - II.6.2. Edmund Burke albo o narodzinach konserwatyzmu 61
 - II.6.3. Joseph de Maistre albo o tradycjonalizmie 65
- II.7. A. de Tocqueville’a doświadczenie rewolucji amerykańskiej albo jak pogodzić liberalizm z konserwatyzmem 68
- II.8. G.W.F. Hegel, czyli rozum zwycięża nie bez oręża 71
- II.9. Odmiany socjalizmu i anarchizmu 75
 - II.9.1. Socjalizm utopijny 76
 - II.9.2. Karol Marks i projekt całkowitej emancypacji ludzkości 79
 - II.9.3. Anarchizm, czyli marzenie o życiu bez państwa 82
- II.10. Fryderyk Nietzsche o nędzy demokracji 84
- II.11. Historiozofia – polska specjalność? 87

Wykład III: Współczesna filozofia polityki 99

- III.1. Filozoficzne podłoże totalitaryzmów XX wieku 101
- III.2. Krytyczna teoria społeczeństwa szkoła frankfurckiej 102
 - III.2.1. Główne idee pierwszego pokolenia frankfurtczyków 102
 - III.2.2. Drugie pokolenie szkoły frankfurckiej: Jürgen Habermas 106
- III.3. Liberalizm współczesny 110
 - III.3.1. Społeczeństwo otwarte przeciwko wspólnotcie organicznej – stanowisko Karla R. Poppera 110
 - III.3.2. Liberalizm jako wiara w spontanicznie powstający ład – Friedrich von Hayek 114
 - III.3.3. Liberalizm w poszukiwaniu sprawiedliwości – John Rawls 118
 - III.3.4. Liberalizm jako filozofia pluralizmu i wolności – Isaiah Berlin 123
 - III.3.5. Agonistyczny liberalizm Johna Gray'a 127
 - III.3.6. Richarda Rorty'ego liberalizm pragmatystyczny 131
- III.4. Libertarianizm i jego źródła 135
- III.5. Komunitaryzm, czyli o wyższości wspólnoty nad jednostką 142
- III.6. Hannah Arendt, czyli powrót do Greków 146
- III.7. Feminizm, czyli o konieczności wyzwolenia kobiet spod męskiej dominacji 149
- III.8. Pandominacjonizm Michela Foucaulta 151
- III.9. Konserwatyzm współczesny 156
 - III.9.1. Carl Schmitt, czyli polityka jako identyfikowanie wroga 156
 - III.9.2. Leo Strauss, Eric Voegelin i Allan Bloom, czyli powrót do klasycznej filozofii polityki 160
 - III.9.3. Michael Oakeshott, czyli klasyczny konserwatyzm raz jeszcze 165
- III.10. Personalistyczna wizja polityki 166
- III.11. Ideologia wielokulturowości i politycznej poprawności 170
- III.12. Koniec historii czy początek nowych konfliktów? Fukuyama i Huntington 176

Teksty z komentarzami 183

Indeks osób 207